

Олена Баріло

РОЗВИТОК СВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ІСТОРИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

У світлі подій, пов'язаних з розвитком міжкультурної комунікації, дослідження історико-педагогічних явищ і фактів в розвитку цивілізаційних процесів та їх вплив на становлення самостійності України є актуальними серед представників науково-педагогічного кола. Джерельною базою історичних та історико-педагогічних досліджень є друковані літературні та науково-просвітницькі матеріали, раритетні видання та історико-культурні заповідники, котрі мають статус місць історичної пам'яті [1].

Субкультурна ознака генетичної пам'яті періоду козацтва (як явища колективної свідомості) забезпечує умови для здійснення діалогічного обміну думками з метою розвитку та вдосконалення рівня свідомості сучасного українського суспільства.

У дослідженнях історико-педагогічних фактів вагомими подіями стали вихід у світ таких друкованих робіт, як робота Е. Кей «Століття дигини» та хрестоматія О.Музиченка «Сучасні педагогічні течії в Західній Європі і Америці» [1], дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду С.Русовою та її колегами і впровадження в практику українських закладів освіти новаторських ідей. Джерело за авторством С.Курганова «Дитина і дорослий» свого часу додало до освітніх процесів в українських закладах освіти здійснення апробації однієї з інноваційних педагогічних технологій, створеної у колі радянських вчених і освітян. Але сучасними українськими науковцями розвиваються актуальні напрямки розвитку свідомості української культури в культурно-освітньому середовищі, які, досліджуючи освіту в Україні у діалозі культур, зокрема Т.Усатенко, зазначають на відході від сприйняття історії людства як однолінійному процесі в єдиному соціальному просторі.

Ураховуючи, що однією з визначних цінностей і ознак культури є мова і її носії важливою об'єднуючою ланкою процесу розвитку свідомості української культури є україномовна свідомість, її щоденний розвиток і вдосконалення в різних географічних районах України. Особливо важливим постає цей напрямок в сучасних закладах освіти, оскільки спільні принципи роботи в контексті технологічного підходу до навчально-виховного процесу діють в технології Вальдорфської педагогіки, технології діалогу культур і проектних технологіях, заснованих представниками теорії вільного виховання Дж.Дюї, У.Кіппатрика, Є.Паркхерст. У інноваційному варіанті принципи дії згаданих технологій реалізуються в медіа-освітньому напрямку, розвитку свідомості української культури в цьому контексті сприяло б забезпечення україномовного програмного забезпечення технічних засобів.

Список використаних джерел

1. Педагогічний словник / За редакцією дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 515 с.
2. Педагогічна мудрість віків: навч. посіб. / уклад.: В.Л.Омельяненко, А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2009. – 411 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
3. Семенов О.М. Українська культурно мовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): Монографія / За ред. Л.І.Мацько. – К.: , 2007. – 272 с.
4. Валес Л. Виклики полікультурності: місця пам'яті не для всіх / Щербина В.М., Наумова М.Ю., Аза Л.О. та ін. Соціологічні дослідження культури: концепції та практики: Збірник наук. праць / наук.ред. Щербина В.М., відповід.ред. Наумова М.Ю. – К.: Ін-т культурології НАМУ, 2010. – С.79-97.